

Tarih ve Zaman - 2

1. Modern devletler bugün siyasi ve ekonomik hâkimiyetlerini güçlendirebilmek için tarihi bir araç olarak kullanırlar. Bir yandan kendi tarihlerini oluşturarak vatandaşlarına ulusal kimlik ve vatandaşlık bilinci verirken diğer yandan rakiplerinin ve hâkimiyet alanlarına dâhil etmek istedikleri milletlerin tarihlerini öğrenerek onlara karşı politikalar geliştirirler.

(Edward Hallet Carr)

Buna göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Modern devletler tarih bilimine önem vererek, ondan faydalanmaktadırlar.
- B) Tarih, insanların ülkelerine bağlılıklarını pekiştirmektedir.
- C) Tarih bilmek millî benliğin oluşmasında ve güçlenmesinde önemli rol oynar.
- D) Ülkelerin geçmişlerini bilmek onlara hangi strateji ile yaklaşılacağını belirler.
- E) Dünyada tarih öğrenimi modern devletler tarafından başlatılmıştır.

2. İnsanlar tarafından meydana getirilen tarihî olayların her birinde genel ve özel etkenler söz konusudur.

Tarihçi Mübahat Kütükoğlu'nun tarihî olay ile ilgili bu düşüncesi aşağıdaki yargılardan hangisi ile paralellik gösterir?

- A) Tarihî vakalar tekrar edemez tarihçi onu yeniden inşa eder.
- B) Olaylar gerçekleşme zamanına göre değerlendirilmelidir.
- C) Tarihte hiçbir olayın gerçekleşmesi bir nedene indirgenemez.
- D) Tarihî olaylar toplumların hafızasını oluşturur.
- E) Tarihte benzer nedenler benzer sonuçları doğurur.

3. Mezopotamya'da bir höyükte bulunan Asurca belgelerde İran'daki Hint-Ari kökenli iki büyük topluluktan söz edilmektedir. Bunlardan Medler MÖ 7. yüzyılın ortalarında İran'da bir devlet kurmuşlardır.

Tarihçinin bu tarihî bilginin ortaya konulma sürecinde aşağıdaki bilim dallarından hangisinin verilerinin faydalandığına dair bir kanıt yoktur?

- A) Arkeoloji
- B) Paleografi
- C) Coğrafya
- D) Kronoloji
- E) Heraldik

4. **Gelişme** **İlgili Olduğu Alan**

- I. Cumhuriyetin İlanı Sosyal
- II. Sanayi Devrimi Ekonomi
- III. Malazgirt Savaşı Askerî
- IV. Sultan Ahmet Camii'nin İnşası Siyasi
- V. Yazının İcadı Kültürel

Verilen tarihi gelişme ve ilgili olduğu alan eşleştirmelerinin doğru olabilmesi için aşağıdakilerden hangilerinin yer değiştirmesi gerekir?

- A) I ve IV
- B) I ve III
- C) II ve IV
- D) III ve V
- E) IV ve V

5. Bugün yaşadığımız gelişmişlik düzeyi geçmişten gelen deneyimlerin bir ürünü olarak kabul edilmelidir.

Tarih hakkında verilen aşağıdaki yargılardan hangisi bu düşünceyi destekler niteliktedir?

- A) Tarih, insanların ve insan topluluklarının başlarından geçenleri kaydetme yoluyla edinilen bilgidir.
- B) Tarih, gerçeği araştırmak ve olayların sebeplerini bulup ortaya koymaktır.
- C) Gerçek bir tarih için kaynaklara gitmek, kaynakları iyi tenkit edip değerlendirmek gerekir.
- D) Geçmiş bilincine sahip tek varlık olan insan, tecrübelerini geçmişten edinir ve bunu sonraki nesillere aktarır.
- E) Tarih, tarihçi ile olgular arasında kesintisiz karşılıklı bir etkileşim süreci, bugün ile geçmiş arasında bitmez bir diyalogdur.

6. "Gelecekteki hayatımız için açık ve mantıklı bir takvim oluşturabilmek ancak bugüne gelinceye kadar izlediğimiz yolu bilmekle mümkün olacaktır."

(Adlai Stevenson)

Buna göre "tarih bilimi" ile ilgili ulaşılabilecek kesin yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Takvimlerin oluşmasında etkilidir.
- B) Geçmişte yaşanan olayları kronolojik olarak sıralar.
- C) Olayları objektif olarak inceler.
- D) Deney ve gözlem yapmaz.
- E) Geleceğe yön verir.

7. Bir konuda araştırma yapmak isteyen tarihçinin yapması gereken ilk çalışma aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Verileri zamana göre tasnif yapma
- B) Kaynak arama
- C) Terkip yapma
- D) Kaynakları eleştirme
- E) Verileri mekâna göre sınıflandırma

8. İlk Türk Devletlerinin kendilerine ait bir takvim olan 12 Hayvanlı Türk Takvimi'ni bulup kullanması Türklerin aşağıdaki alanların hangisinde geliştiğine kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Tıp
- B) Edebiyat
- C) Sanat
- D) Spor
- E) Astronomi

9. Aşağıda verilen tarihî olaylardan hangisi günümüze daha yakın bir zamanda gerçekleşmiştir?

- A) MÖ 680 - Lidyalıların parayı kullanmaya başlamaları
- B) MÖ 1260 - 1250 Truva Savaşları
- C) MÖ 3200 - Sümerlerin yazıyı bulması
- D) MÖ 330 - Pers İmparatorluğu'nun yıkılması
- E) MÖ 359 - İskender İmparatorluğu'nun kurulması

10. Tarihin çağlara ayrılmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Doğa olaylarını kontrol altına almak
- B) Objektif bakış açısı kazandırmak
- C) Askerî faaliyetlerin kontrolünü sağlamak
- D) Tarihin incelenmesini ve öğretilmesini kolaylaştırmak
- E) Olayların yerini tespit etmek

11. Tarih bilimi; ferman, berat, vakfiye ve benzeri belgelerin yazılarının okunabilmesi için aşağıdaki bilgi alanlarının hangisinden yararlanır?

- A) Paleografi
- B) Nüsmatik
- C) Epigrafi
- D) Antropoloji
- E) Etnografya

(2019 AYT)

12. "Tarih yazmak, tarih yapmak kadar önemlidir. Yazan yavana sadık kalmazsa değişmeyen hakikat, insanlığı şaşırtacak bir mahiyet alır."

Mustafa Kemal, bu sözle tarihçinin aşağıdaki niteliklerinden hangisine işaret etmemiştir?

- A) Öznellik
- B) Bilimsellik
- C) Tarafsızlık
- D) Belgelere dayanma
- E) Nesnellik

(2020 AYT)